

чали кесимджии¹³⁴. Освѣнъ това кесимджиитѣ често далеко отъ селата си били длѣжни да работятъ безплатно извѣстно число дни прѣзъ годината на чифлицитѣ на спахиитѣ, като имъ косили ливадитѣ, женѣли нивитѣ, копаели лозята и пр. При това имъ давали опрѣдѣлено количество сирене, масло, дърва, дървени вжглища, колове за плетове, агнета за байрамъ и други подобни подаръци.

§ 31.

Църковни люде.

Византийското владичество въвелo въ българскитѣ земи пронията, а пѣкъ християнството — института на църковнитѣ люде, който по-рано не билъ извѣстенъ на българитѣ. Църквата въ България, както и въ другитѣ християнски държави, била призната за юридическа личностъ. Българскитѣ владѣтели, както и византийскитѣ, възъ основа на господарското си право (*κατὰ λόγον δεσποτείας*) върху държавната територия и поданицитѣ си отъ набожностъ подарявали на манастиритѣ, църквитѣ и висшето духовенство гори, ниви, цѣли или частъ отъ села заедно съ жителитѣ имъ и отдѣлни сѣмейства. Сжщо и българското население за разни набожни цѣли подарявало на сжщитѣ заведения разни движими и недвижими имоти.¹³⁵ Мнозина и сами се обричали на манастиритѣ и църквитѣ и работѣли на имотитѣ имъ. На манастиритѣ и църквитѣ се посвещавали и подарявали не само себри, но и боляри, и всички въ византийскитѣ хрисовули обикновено се наричатъ парици (*πάροιχοι*). Въ българскитѣ хрисовули, до колкото ни е извѣстно, този терминъ само еднажъ се употрѣбjava, и то доста неясно.¹³⁶ Въ

¹³⁴ Иречекъ К. Пжтувания, 558.

¹³⁵ Стојановић Љ. Споменик, III, 36—40.

¹³⁶ Орѣховски хрисов. 23. иде же аще сжтъ или парици, и штроци. или технитаре. или людие каковы либо.